

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de erroribus Pelagianorum, de gratia, de iustificatione & merito,
de virtutibus theologicis & quatuor cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. V. Corollaria præcedentis doctrinæ

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77177)

illum non fuisse ex imagine Berytense collectum, declaravit Leo III. ut habent Baronius anno 804. & Bellarminus lib. de Scripturis in Athanasio. Non potest etiam adaptari hæc responsio sanguini, qui in sacra sindone Taurinensi, in Veronica fudario, in spina facelli Regii Parisiensis, & ferro lanceæ Romæ asservato, aliisque instrumentis passionis Dominicæ adhuc cernitur. Unde D. Thomas quodlib. 5. art. 5. sic ait: *Sanguis autem Christi qui in quibusdam Ecclesiis ostenditur, dicitur ex quadam imagine Christi percussâ miraculose fluxisse, vel etiam aliis ex corpore Christi.* Quibus ultimis verbis innuit, remanere in terris sanguinem qui verè ex corpore Christi manavit, & non tantum illum qui ex imagine illa miraculosa fluxit. Quod verissimum puto, sive auctor prædictæ narrationis, & libri illius de passione imaginis Dominicæ, fuerit magnus Athanasius, ut communiter creditum est, & refert Surius ad 9. Novembris, nec ineffaciter confirmat ex nostris P. Franciscus Combefisius, in notis ad miraculum imaginis Christi, Constantinopoli in puteum mersæ: sive alius quidam Athanasius junior, ut opinatur Baronius ad annum 765. probatq; ex eo quod Athanasius Episcopus Alexandrinus, anno Christi 372. mortuus sit, & miraculum Berytense anno 765. contigerit.

153. Respondent tertiò alii ex nostris Thomistis, particulas illas sanguinis, quæ in variis Ecclesiis asservantur, aut in instrumentis Dominicæ passionis cernuntur, non esse partes sanguinis naturalis à Verbo assumpti, sed sanguinis purè nutritivæ, quem à Verbo non fuisse assumptum supra diximus: huic tamen sanguini debet adorationem latriæ, propter contactum sanctissimæ ejus humanitatis: sicut etiam cruci ob eandem rationem idem cultus latriæ exhiberi solet.

154. Sed hæc etiam solutio displicet, unde enim constare potest, tot particulas sanguinis, quæ in pluribus Ecclesiis asservantur, & ex variis corporis Christi partibus manarunt, non fuisse nisi ex nutrimento: præsertim sanguinem illum quo Longini lancea percussa fuit, & qui postea ab ipso Mantuum delatus est; cum enim sanguis ille esset circa cor, qui, juxta Philosophos, est officina sanguinis naturalis, valde credibile est, illum fuisse naturalem, & non purè nutritivalem. Maxime quia primus sanguis qui videtur egredi de corpore, quando fit divisio, est sanguis nutritivæ: ille verò ex ultimo vulnere quod Christus in cruce recepit egressus est. Addo quod, valde probabile est, tempore passionis, nihil, aut saltè parum sanguinis nutritivæ fuisse in Christo Domino; quia per copiosissimum illum sudorem sanguineum, quem ante passionem habuit, totum ferè sanguinem nutritivalem exsudavit; & si aliqua illius reliquia remanserunt, eas tempore illo intermedio inter sudorem & passionem concoxit, & in sanguinem naturalem convertit, ut rectè observavit Cajetanus infra quæst. 54. art. 2.

155. Dicendum ergo est, sanguinem illum Christi, qui Mantua, & apud S. Maximum asservatur, nec non illum qui in sacra sindone Taurinensi, & Bisuntina, in Veronica fudario, in spina facelli Regii Parisiensis, & ferro lanceæ Romæ, aliisque instrumentis Dominicæ passionis adhuc cernitur, esse naturalem & perfectum, non verò purè nutritivalem & imperfectum; non enim necesse est, omnem sanguinem naturalem à Christo in passione fuissem, fuisse ab eodem resurgente reas-

sumptum; cum enim tota quantitas sanguinis quem Christus in passione fudit, non esset necessaria ad integritatem & perfectionem humanæ naturæ, in resurrectione tota resumenda non fuit, sed potuit modica aliqua portio illius reingui in terris, ad consolationem fidelium, & memoriam passionis Christi, ut declaravit Pius II. supra relatus. Eum tamen Christi sanguinem hic ad nostram consolationem relictum, non amplius prestat unitum Verbo, sicut antea fuerat, ut supra contra Valentiam ostensum est, & patet ex doctrina D. Thomæ in 3. dist. 2. quæst. 2. art. 1. assentis ea tantum semel à corpore Christi separata, retinuisse unionem hypostaticam, quæ deinde ejus corpori conjungenda erant, eo quod ita necessarium esset ad veritatem humanæ naturæ, ejusque integritatem Christo, redivo vendicandam. Unde tritum illud axioma ex Damasceno desumptum, *quod Filius Dei semel assumptus, nunquam dimisit*, intelligi debet de partibus integris, ut ex ipso Damasceno aperte colligitur, & non de earum particulis, & maxime de illis quæ non sunt necessariae ad integritatem corporis Christi resurgentis. Eodem modo intelligendus est S. Thomas, dum infra quæst. 54. art. 2. ad 3. docet, quod totus sanguis qui de corpore Christi fluxit, in corpore Christi resurrexit; hoc enim verificatur de toto illo sanguine, qui fuit necessarius ad integritatem humanæ naturæ, scilicet verò de illo qui in statu resurrectionis ad integritatem humanæ naturæ in Christo necessarius non fuit; talem enim sanguinem in corpore Christi non resurrexisset, aperte colligitur ex eodem S. Doctore quodlib. 5. art. 5. ubi asserit sanguinem Christi qui in quibusdam Ecclesiis ostenditur, ex corpore Christi fluxisse: Non ergo juxta illius doctrinam, omnis omnino sanguis qui de corpore Christi fluxit, in corpore Christi resurrexit (quandoquidem aliquid illius remansit in terris, & in quibusdam Ecclesiis ostenditur) sed tantum ille qui ad integritatem humanæ naturæ in Christo resurgente necessarius fuit.

§. V.

Corollaria præcedentis doctrina.

EX dictis inferes primò, tres alios humores, scilicet pituitam, choleram, & melancholiam, fuisse assumptos à Verbo, eodem propè jure quo sanguinem: pertinent enim ad humanæ naturæ veritatem, seu integritatem, & per se requiruntur ad convenientem statum corporis, magnūque usum habent ad bonum esse, & ad operationes animales, unde reperiuntur in redivuis beatorum corporibus; imò passim videntur comprehendi nomine sanguinis, quia commiscetur cum vero & propriè dicto sanguine, & unam totalem massam constant, quæ à principali humore denominatur sanguis.

Inferes secundò, Verbum divinum assumptum fuisse etiam spiritus vitales & animales, quia hujusmodi spiritus sunt radii quidam sanguinis purissimi, & maxime defecati, ut docent Philosophi in libris de Anima, & pertinent etiam ad integritatem humani corporis, robur enim & firmitatem illi præstant, agilique reddunt ad vitales operationes, & sine illis corpus est valde debile, & quasi exanimatum, unde Theologi docent illos debere resurgere in corporibus gloriosis; & licet non sint adeo constituentes, sicut sanguis & alii humores, sed breviter

nescant & corruptantur, habent tamen sufficientem consistentiam, ut uniti esse possint Verbo, quando durat.

Inferes tertio, lacrymas, sudorem, salivam, & alias superfluitates, & excrementa humani corporis non fuisse hypostaticè Verbo unita, quia nec informantur in homine animà rationali, nec ad integritatem humani corporis pertinent, unde non remanebunt in corporibus gloriosis.

Inferes quarto, dentes fuisse Verbo divino personaliter unitos; illi enim, juxta communem Philosophorum sententiam, informantur ab anima rationali, & ad integritatem corporis humani pertinent.

Inferes quinto contra Vazquem, etiam ungues, & capillos, fuisse hypostaticè Verbo unita; Nam illud omne assumptum Verbum divinum ad suam subsistentiam, quod ad integritatem corporis humani pertinet, tales sunt ungues & capilli: Primo quia omnes homines cum capillis & unguibus resurrexerunt, ut docent communiter Theologi, post D. Hieronymum in cap. 10. Matth. Augustinum de Civit. lib. 22. cap. 19. & in Enchiridione cap. 88. Nulla autem apparet ratio propter quam id fieri debeat, nisi quia pertinent ad integritatem corporis humani.

Secundo, in Sacramento Eucharistiæ sub speciebus panis continetur corpus Christi, cum capillis & unguibus, ut concedit Vazquez, non verò chylus quem in stomacho habuit Christus tempore cœnæ, quando panem & vinum in suum corpus & sanguinem substantialiter convertit. Nulla autem apparet ratio propter quam id fieri debeat, nisi quia chylus non est de integritate corporis humani, bene tamen ungues & capilli.

Tertio, Capilli & ungues informantur animà rationali, sicut ossa, ut docet expressè divus Thomas in 4. dist. 44. quæst. 1. art. 2. quæst. 2. ad 3. cuius rationem dat, quòd cum capilli & ungues instituta sint à natura ad conservationem aliarum partium, capitis scilicet & manuum ac pedum, sicut folia ad cooperimentum & conservationem fructuum; quemadmodum folia in arboribus vivunt & ab intrinseco nutriuntur (quod ex organizatione, & venarum diversitate quæ gaudent, constat) subindeque informantur animà totius arboris; ita capilli & ungues, propter eandem rationem, debent informari animà rationali in homine, saltem secundum esse vegetativum: Ergo cum anima non informet nisi partes quæ sunt de integritate corporis viventis, ungues & capilli pertinent ad illam, & consequenter ad subsistentiam divinam à Verbo assumpti sunt.

§. VI.

Aliud corollarium notatu dignum.

EX dictis etiam colligitur, sanguinem Christi, non solum dum erat in corpore Christi viventis, sed etiam in triduo mortis, in quo mansit separatus à corpore, fuisse hypostaticè unitum Verbo divino.

Pater hoc corollarium ex Clemente VI. in extravag. *Ingenitas* supra citata, ubi loquens de sanguine Christi pro nobis in cruce effuso, ait ut nius guttam, propter unionem ad Verbum, fuisse sufficiens pretium nostræ redemptionis. Refertur etiam in directorio Inquisitorum 2. part. quæst. 10. num. 1. quod cum idem Pontifex in-

formatus fuisset per Nicolaum Roselli, Ordinis Prædicatorum, in partibus Aragoniæ & Cataloniæ Inquisitorem, quod quidam Concionator Barcinonæ prædicaverat, sanguinem Christi in passione solum, non fuisse unitum personaliter Christo in triduo mortis, mandavit per suas litteras patentes dicto Inquisitori, ut talem articulum, ut erroneum, publicè revocari ac solemniter damnari præstaret, quod & fecit in Ecclesia Cathedrali Barcinonensi. Cujus damnationis meminerunt etiam Sylvester in Rosa aurea Tract. 3. quæst. 31. & Joannes Dominicus in suis quæstionibus Evangelicis, in die Paschatis, & alii.

Refert etiam Spondanus Tomo 2. continuationis, ad annum 1462. Hoc eodem anno magna mota esse quæstionem inter Fratres Minores & Prædicates, de sanguine Christi in triduo passionis à corpore separato, utrum divinitati unitus perseveraverit? Cum enim apud Brixiam Jacobus Marchianus, Ordinis Minorum, die Pasche sermonem ad populum habens, inter cetera asseruisset, pretiosum Christi sanguinem, dum triduo illo jacuit in terra sparsus, indignum fuisse latric cultu, quoniam fusus, & à corpore Dominico separatus, hypostaticam Verbi unionem protinus amisisset: Hoc audiens Inquisitor hereticæ pravitatis, Ordinis Prædicatorum, illico Jacobo præcepit revocare tanquam erronea quæ dixerat, & interim contrariam sententiam per annum è suis prædicari fecit. Crescente contentione, & schismate in populo facto, nec valente Episcopo loci tumultum sedare, res ad Apostolicam Sedem remissa est. Quæ de re Pius 11. eo tempore summus Pontifex, præfatus Ordinem mandavit, doctissimos eorum Theologos ad Curiam mittere, quos in festo Natalis Domini audiret disputantes tribus diebus in palatio Apostolico, præsentibus Cardinalibus, Episcopis, ac divini & humani juris Doctoribus qui in curia erant. Denique post triduum, cum partes quæcumque voluissent, in medium produxissent, dissoluto auditorio, Pium cum Cardinalibus, plerisque diebus retraxisset: majorem partem sententiam Prædicatorum approbasse, paucos cum Minoribus sensisse: Pium quoque in majori parte fuisse, sed non esse vsum eo tempore decretum fieri declarationis, ne multitudo Minorum, cujus erat contra Turcos prædicatio necessaria, offenderetur; ac propterea in aliud tempus decisionem referri placuisset. Quam tamen nunquam placuit decidere: sed biennio post Ancone, dum esset navigaturus in Turcos, Calendis Augusti 1464. die ante obitum 15. constitutionem edidit, quæ, ad pacem inter illos Ordines, & in universa Ecclesia super hac quæstione conservandam, statuit nulli licere opinionem negantem sanguinem Christi in triduo passionis à corpore separatum, divinitati unitum permansisse, ut hereticam proscribere, donec per Sedem Apostolicam quid in hujusmodi quæstione sentiendum esset, desineretur. Hæc Spondanus.

Verum licet propter hujusmodi Constitutionem, non possit hæc opinio ut heretica damnari, est tamen à Scholis prorsus eliminata, & ut ait Suarez, neque pia, neque secunda est. Non videtur etiam rationi consentanea: Nam si fuisset in triduo consecratus calix, vel relicta essent species vini consecrati in cœna, tunc sub speciebus vini fuisset ex vi verborum sanguinis Christi, & per concomitantiam divinitas, sicut nunc de facto contingit; ut docet Tridentinum sess. 13. cap. 3. nam tunc etiam vera fuissent verba Christi Domini Joan. 6. Qui bibit meum sanguinem, in me manet: At divinitas non est per concomitantiam in speciebus